SFÂNTA SCRIPTURĂ ÎN SEMINARUL CATOLIC DIN IAŞI

Lect. univ. dr. pr. Iulian FARAOANU[1]

Rezumat: Sfânta Scriptură se află la temelia vieţii creştine, fiind sursa principală pentru a-l cunoaşte pe Dumnezeu şi lumină în calea mântuirii. Dar Biblia a avut şi are un loc aparte în formarea preoţilor. Studiul de faţă îşi propune să prezinte modalităţile de receptare, studiere şi interpretare ale Scripturii în Seminarul din Iaşi. Această prezentare este precedată de o incursiune în modul cum a fost folosită şi interpretată Biblia în Biserica universală. La final, se realizează o scurtă evaluare, indicând aspectele negative, pozitive, precum şi perspectivele.
Cuvinte-cheie: Biblia; Sfânta Scriptură; Seminar; preoţi; Biserica.

Summary: Holy Scripture is at the base of Christian life, being the main source for knowing God and light in the salvation way. But, the Bible had a special part in priests formation as well. This study proposes itself to present the modalities of receipting, studying and interpreting the Scripture in Iasi Seminar. This presentation is preceded by an incursion in the way the Bible was used and interpreted in the Universal Church. Finally, it is realized a short assessment, indicating the negative, positive aspects, as well as the perspectives for future.
Key words: Bible; Holy Scripture; Seminar; priests; Church.

Sfânta Scriptură este izvorul principal al Revelaţiei şi sursa perenă din care se alimentează viaţa Bisericii. Dintotdeauna Bibliei i s-a conferit un loc de cinste în toate sectoarele ecleziale, precum şi în viaţa de credinţă a credincioşilor, textele biblice fiind hrană nesecată în calea către sfinţenie şi mântuire. Scriptura a avut o importanţă aparte în Seminarii, acolo unde se formează viitorii apostoli ai lui Cristos. Nici Seminarul Mare din Iaşi nu a făcut excepţie de la această exigenţă, Biblia fiind şi aici izvor, far călăuzitor, îndreptar pentru vocaţia şi misiunea preoţească.

Episcopul Nicolae Iosif Camilli, primul păstor al Diecezei Romano-Catolice de Iaşi, a avut fericita idee să fondeze Seminarul Mare pentru formarea preoţilor indigeni la 29 septembrie 1886. Scopul declarat era acela de a crea un cler local care să răspundă şi să facă faţă noilor provocări în dialog constant cu mediul şi cultura românească pe care preoţii băştinaşi

[1] Institutul Teologic Romano-Catolic „Sf. Iosif" din Iaşi: email faraoanu@yahoo.com.

le-ar fi cunoscut mai bine[2]. În acelaşi timp, se viza şi continuarea lucrării misionare începute deja de mult timp de părinții franciscani. Un alt motiv important era legat de dezvoltarea Bisericii locale. Numărul catolicilor din Moldova creştea, de aceea, era nevoie de un seminar unde să se formeze mai mulți lucrători în via Domnului.

Începuturile Seminarului au fost mai dificile şi timide: printre preoții din Moldova nu existau profesori pregătiți în mod special pentru o asemenea misiune de formare sacerdotală, candidații nu erau întotdeauna suficient de maturi din punct de vedere religios etc. Toate aceste dificultăți au fost depăşite şi în câțiva ani Seminarul funcționa potrivit normelor Bisericii universale, oferind şansa de a avea păstori ce proveneau din rândul românilor[3]. Conducerea şi organizarea Seminarului au fost încredințate părinților iezuiți[4], care aveau o experiență multiseculară în acest domeniu. Obiectivul era acela de a forma oameni de caracter, de cultură temeinică şi slujitori adevărați ai poporului lui Dumnezeu, Biserica[5]. Normele necesare activității de formare a candidaților la ordinele sacre au fost sintetizate în „Constitutiones et Regulae quaedam Seminarii Catholici Jassiensis”.

În ceea ce priveşte organizarea studiilor, printre alte materii, un obiect important îl constituia, fără îndoială, Sfânta Scriptură. Studierea şi cunoaşterea Bibliei erau realizate ținând cont de circumstanțele istorice ale epocii şi de modalitatea abordării ei la nivelul Bisericii universale.

1. Situația studiului şi cunoaşterii Bibliei în Biserica universală

La nivel universal, Biserica se străduia să ia atitudine față de modernism, curent ce prelungea, de fapt, efectele Iluminismului. În perioada aceasta se accentuează interogativele raționaliste şi apare o nouă viziune despre lume şi despre istorie. Întrebările omului modern veneau din lumea creată în paralel cu cea a religiei şi credinței.

Concomitent cu schimbările din societate, va începe o eră în care Biblia va fi abordată în mod critic. Aşadar, începând cu secolul al XVIII-lea s-au produs schimbări profunde în sfera cunoaşterii şi interpretării biblice.

---

[2] Preoții indigeni ar fi avut avantajul cunoaşterii limbii şi obiceiurilor locale. „Superioritatea preotului indigen asupra străinului adus din altă țară este incontestabilă…” (scrisoare adresată de episcopul Camilli preşedintelui Academiei Române, A.S., dosar 58, 1894, p. 142).

[3] La 9 ani de la înființarea Seminarului, în 1895 este hirotonit primul preot indigen, pr. Petru Pal.

[4] Seminarul a fost deschis cu o echipă de preoți iezuiți din provincia Galiției (Polonia): pr. Francisc Xaveriu Habeni (rector), pr. Ernest Herden, pr. Augustin Wagner şi pr. Victor Kalabis.

[5] A. Despinescu, „Diarium (1891-1896)”, *Buletin Istoric* 7 (2006) 34.

Ideile iluministe în domeniul studiilor biblice invocau primatul raţiunii. Pe lângă atitudinea de contestare, de punere la îndoială a autenticităţii literare a cărţilor biblice, exponenţii iluminişti considerau că ar trebui să acceptăm din Biblie doar ceea ce are o explicaţie raţională. Aşadar, începând cu secolul al XVII-lea până în secolul al XIX-lea va fi o căutare a sensului literal cu ajutorul raţiunii, căutare bazată de multe ori pe curentele filosofice la modă într-o anumită epocă. Biblia va fi supusă unei cercetări critice, ţinând cont şi de instrumentele ştiinţelor istorice şi pozitive, care eliminau adesea supranaturalul.

Dacă ne referim la secolul al XIX-lea, în această perioadă se afirmă şcoala idealistă de la Tübingen, fondată de F.C. Baur (1792-1860). Aceasta a preluat multe dintre ideile filosofiei existenţialiste hegeliene. Unii reprezentanţi ai acestui curent vor propune imaginea lui Isus propagator al idealurilor umane, cum sunt paternitatea lui Dumnezeu, fraternitatea dintre oameni şi libertatea. Tot exponenţii şcolii au proiectat asupra creştinismului originilor teza lui Hegel (mecanismul evoluţiei: teză-antiteză-sinteză).

Ulterior apare şcoala liberală. Mulţi dintre reprezentanţii ei au fost preocupaţi de cercetarea vieţii lui Isus, dorind să reconstituie imaginea unui Isus cât mai istoric. Aceştia aveau ca punct de plecare tot raţiunea, însă au adăugat şi contribuţiile ştiinţelor umane: istoriografia, psihologia etc. De cele mai multe ori refuzau elementul supranatural, miracolele, deoarece acestea puteau altera adevărul istoric[6].

În paralel, unii liberali accentuau şi valorile etico-religioase aduse de Isus. Pentru unul dintre reprezentanţii acestui curent, A. von Harnack (1900), esenţa creştinismului cuprindea trei valori: paternitatea lui Dumnezeu, fraternitatea şi importanţa persoanei[7].

În epoca următoare se afirmă alţi exegeţi, exponenţi ai diferitelor curente, dintre care se pot aminti şcoala escatologică şi cea a religiilor. Cercetările lor vor duce la o adâncire a diferenţei dintre exegeză şi teologie şi înstrăinarea Bibliei de popor, care nu avea acces la acest studiu prea ştiinţific. Şcoala escatologică vine şi ca o replică la exegeza liberală. J. Weiss accentuează rolul lui Isus ca predicator escatologic, pornind de la faptul că aşteptările escatologice caracterizau iudaismul contemporan cu Isus.

A. Schweitzer îl vede în Isus pe profetul escatologic al Împărăţiei lui Dumnezeu, de acum iminentă. Isus ar fi trimis ucenicii să proclame sfârşitul (cf. *Mt* 10,23); ei s-au întors fără rezultate, de aceea, Isus înţelege necesitatea de a grăbi sfârşitul prin jertfa crucii.

---

[6] E. Renan, în cartea sa „Viaţa lui Isus" (1863), accentuează aspectul istoric, minunile fiind o interpretare a primilor creştini sau putând avea o explicaţie psihologică.

[7] Cf. M. Laconi, ed., *Vangeli sinottici e Atti degli Apostoli*, Leumann (TO) 1994, 44-45.

Cu A. Schweitzer s-a ajuns la sfârşitul cercetărilor „istorice" asupra vieţii lui Isus (se obţinuse imaginea unui Isus „prea istoric" eliminând elementul divin) şi la capătul unui studiu inspirat de multe ori din supoziţii de ordin filosofic. Cercetările despre viaţa lui Isus au avut meritul de a propune întoarcerea la izvoarele primare şi au adus un progres în cunoaşterea ştiinţifică a textelor sacre, bazându-se pe istoriografie şi filosofie.

La nivel negativ însă, exponenţii acestui curent au accentuat separarea dintre Isus istoric (reperabil cu criteriile raţionaliste) şi Cristos al credinţei[8], dintre „carne" (istorie) şi Logos (mesaj) în persoana Mântuitorului. Astfel, construiau fie un Isus văzut ca personaj istoric, fie un Cristos scos din istorie şi din lumea ebraică. De asemenea, rămâneau într-un plan secundar aspectul divin, inspiraţia Scripturilor şi elementul „credinţei".

În faţa acestor provocări venite, mai ales, din lumea protestantă, Biserica Catolică a continuat să insiste pe metodele tradiţionale de interpretare. Un text trebuia interpretat în armonie cu Tradiţia, ţinând cont de consensul Sfinţilor Părinţi şi de analogia credinţei.

Un punct de referinţă în evoluţia exegezei a fost enciclica „Providentissimus Deus" (1893) a lui Leon al XIII-lea. În faţa atacurilor raţionalismului, documentul expune criterii pentru interpretarea textelor sacre şi încurajează la găsirea de noi metode şi criterii pentru o interpretare corectă (sensul istoric şi cel spiritual): studiul limbilor orientale, al artei critice şi al ştiinţelor naturale. Reînnoirea prefigurată de această enciclică, din diferite motive, nu a reuşit să fie atât de profundă.

O altă contribuţie semnificativă a fost cea a dominicanului M.J. Lagrange, care a fondat „L'École Biblique de Jerusalem" în 1898. În anul 1892 creaseră revista *Revue Biblique*. Prin aceste iniţiative şi prin numeroasele comentarii la cărţile sacre a dat un nou impuls cercetării biblice.

În anul 1920 este publicată enciclica „Spiritus Paraclitus" a lui Benedict al XV-lea, cu recomandarea unui echilibru în studierea Bibliei printre catolici în faţa propagării ideilor moderniste (scrisoarea insistă şi asupra inerantei Bibliei).

În perioada interbelică s-a afirmat curentul *Formgeschichte*. Critica formelor vine şi ca o reacţie la exegeza liberală care accentuase elementul istoric. Metoda folosită de Gunkel[9] pentru VT a fost aplicată de către

[8] A. Loisy arată separarea dintre Isus al istoriei şi Cristos al credinţei. Lui îi aparţine expresia „Isus a vestit împărăţia lui Dumnezeu… şi a apărut Biserica".

[9] H. Gunkel (1862-1934) şi-a concentrat atenţia şi asupra genului literar al textelor (legenda, mitul, oracolul, imnul). Mai apoi a cercetat şi mediul lor de origine sau *Sitz im Leben* (situaţia vitală: ambient cultual, judiciar etc.). Cercetarea are ca finalitate cunoaşterea intenţiei autorului şi a mesajului.

Dibelius şi Bultmann[10] Noului Testament. Aceştia au analizat procesul de formare a Evangheliilor în faza precedentă fixării lor în scrieri. Pentru aceasta s-au axat asupra investigării formelor literare (fază statică) pe care le prezenta materialul evanghelic la începutul tradiției: identificarea unităților literare şi clasificarea lor. De asemenea, au urmărit şi evoluția formelor (fază dinamică) până la stadiul lor final în ambientul comunității primare (analiză sociologică).

După Bultmann, au fost reacții pentru a recupera valoarea istorică a vieții şi crucii lui Isus; orientarea spre Isus era fundamentală pentru a înțelege identitatea creştină. E. Käsemann propune recuperarea valorii istorice a cuvintelor şi faptelor lui Isus (întoarcerea la Isus) şi căutarea unei continuități între Isus al istoriei şi kerygma despre Cristos. Pentru el, Domnul înviat şi glorificat nu ar avea un chip complet dacă lipsesc elementele istorice ale persoanei sale.

Şi răspunsul Bisericii la începutul secolului al XX-lea viza salvarea valorii istorice şi a adevărului evangheliilor. Era necesar să se păstreze legătura cu istoria, cu viața şi crucea lui Isus. Credința pascală se interesează de Isus pământesc.

După Al DoileaRăzboi Mondial s-a dezvoltat „studiul critic al redactării" (*Redaktionsgeschichte*). Acesta, în loc să sublinieze drumul parcurs de materialul tradiției şi evoluția textelor (*Traditionsgeschichte*), punea în prim-plan intenția şi contribuția fiecărui evanghelist şi orientările sale teologice. În acest mod, ultimul redactor nu era considerat numai un transmițător, ci şi un interpret al tradiției.

Chiar dacă „Redaktionsgeschichte" are şi aspecte criticabile (riscul de a atribui prea mult autorului, în detrimentul tradiției; neglijarea faptului că autorul e o portavoce a comunității ecleziale), a avut şi meritul de a evidenția faza trecerii de la tradiția orală la forma scrisă „evanghelie". În acelaşi timp, a existat şi un efort de a recupera legătura cu Isus istoric, ajungând până la tradițiile ce proveneau de la însuşi Mântuitorul.

Un document care a marcat în mod pozitiv orientarea interpretativă a fost enciclica „Divino Afflante Spiritu" (1943) a papei Pius al XII-lea. Enciclica încerca să vină în întâmpinarea obiecțiilor exegezei „mistice", care făcea abstracție de abordarea ştiințifică. De aceea, a reconciliat cele

---

[10] Bultmann era convins că evangheliile au luat ființă din necesitățile şi exprimările de viață concrete ale comunității creştine originare. Din cauza influenței creative a comunității în formarea tradiției originare, cu greu se poate ajunge de la formele Tradiției până la Isus istoric. Bultmann afirmă că nu putem şti nimic despre Isus al istoriei. O soluție pentru a-l cunoaşte pe Cristos este demitologizarea kerygmei, purificând mesajul de mituri şi făcându-l comprehensibil pentru contemporani. Se ajunge astfel la o interpretare existențială a mesajului lui Isus, crucea sa având valoare doar în raport cu existența personală.

două direcţii de căutare, pe de o parte, sensul literal, pe de altă parte, sensul spiritual (evitând dihotomia dintre exegeza ştiinţifică apologetică şi interpretarea spirituală). Dintre indicaţiile documentului se pot aminti: prima datorie este căutarea sensului literal, cu intenţia de a stabili ceea ce autorul sacru a voit să transmită; e nevoie de cunoaşterea limbilor ebraică şi greacă; aportul filologiei, al istoriei (critică textuală şi istorică); studiul izvoarelor textului, genurile şi formele literare, condiţiile de la vremea respectivă. Însă nu trebuie să se neglijeze niciodată adevărul şi sfinţenia textelor Bibliei.

Constituţia *Dei Verbum* este un punct de sosire pentru hermeneutica biblică şi abordarea Scripturii. DV, la nr. 12, oferă câteva piste fundamentale pentru interpretare.

În primul rând, e nevoie de o cercetare exegetică aprofundată. Trebuie cercetat ceea ce Dumnezeu a voit să comunice în cuvinte, să se descopere intenţia autorului sacru. În acest scop, se impune să fie studiat textul şi să fie căutat sensul literal, folosind critica literară şi istorică.

În al doilea rând, trebuie puse în aplicare câteva principii de hermeneutică teologică. Astfel, lectura Bibliei trebuie făcută „în Duhul Sfânt”. E necesar ca Scriptura să fie citită şi interpretată cu ajutorul Duhului Sfânt, care a inspirat-o. Conciliul indică trei principii.

- Este nevoie de o interpretare globală, căutând mereu unitatea. E necesară respectarea conţinutului şi unităţii întregii Sfinte Scripturi („analogia Scripturae”). Biblia trebuie citită cu ajutorul Bibliei (exegeza canonică), în ea găsindu-se adevărul salvific. În ceea ce priveşte unitatea, aceasta e asigurată de Cristos.
- Exegeza autentică trebuie făcută mereu în Biserică, locul în care Scriptura e ascultată, meditată şi înţeleasă. Interpretarea are loc în tradiţia vie a întregii Biserici, plecând de la Cristos şi de la apostoli.
- E necesară analogia credinţei: atenţia la coeziunea adevărurilor de credinţă între ele şi la proiectul total (planul global) al revelaţiei. Analogia credinţei subliniază cum interpretarea trebuie să fie coerentă şi în armonie cu Scriptura însăşi şi credinţa tradiţiei Bisericii. Aici e nevoie de studiul dimensiunii teologice a textelor.

În fine, trebuie ţinut cont de faptul că noi primim aceste cuvinte inspirate ca pe cuvântul lui Dumnezeu. Citind Sfânta Scriptură, căutăm să găsim care este cuvântul, mesajul pe care Dumnezeu doreşte să ni-l transmită. Trebuie să ne întrebăm mereu ce vrea Dumnezeu de la noi, ce se ascunde îndărătul textului. De aici, exigenţa actualizării.

Pe lângă sugestiile privind interpretarea, documentele Conciliului al II-lea din Vatican subliniază importanţa şi centralitatea studiului sfintei

Scripturi în cadrul teologiei, mai ales în ceea ce priveşte formarea viitorilor preoţi.

„Teologia se sprijină pe cuvântul scris al lui Dumnezeu, precum şi pe sfânta Tradiţie ca pe o temelie trainică… Sfintele Scripturi cuprind cuvântul lui Dumnezeu; de aceea, studiul textelor sacre trebuie să fie sufletul teologiei. De asemenea, şi slujirea cuvântului, adică propovăduirea pastorală, cateheza şi toată formaţia creştină, în cadrul căreia omilia liturgică trebuie să aibă un loc privilegiat, primeşte din cuvântul Scripturii o hrană sănătoasă şi putere sfântă" (DV 24).

„De aceea, este necesar ca toţi clericii, în primul rând, preoţii lui Cristos şi toţi ceilalţi care, în calitate de diaconi sau de catehеţi, se ocupă în mod legitim de slujirea cuvântului, să se ataşeze de Scripturi prin lectură asiduă şi prin studiu atent…" (DV 25)

2. Situaţia studiului Scripturii în Seminarul din Iaşi

2.1. Contextul general al formării şi evoluţia sa

În faţa acestei evoluţii referitoare la abordarea şi studiul Scripturii, ce s-a întâmplat în Moldova? Înainte de incursiunea istorică, ar fi necesar de semnalat condiţionările istorice care au marcat şi pregătirea viitorilor preoţi. Dintre ele se pot aminti cele două războaie mondiale şi epoca nefastă a comunismului.

Într-o primă perioadă, aceea a începuturilor (1886-1906), când Seminarul a fost încredinţat îngrijirii iezuiţilor, Biblia era studiată probabil destul de puţin. Accesul la Scriptură era restricţionat, limitat din diverse motive. Una dintre motivaţiile principale ar fi putut fi sacralitatea ei. Biblia era Cuvânt sfânt al lui Dumnezeu, de ascultat şi de venerat, mai ales, în cadrul cultului public. Cei ce aveau acces la un studiu mai extins al Bibliei erau studenţii teologi din anii terminali V-VI. Fiind aproape de treapta diaconatului şi în pragul începerii slujirii Cuvântului, era necesar să îl cunoască mai bine. Această stare de lucruri e confirmată de programa pentru cursul teologic terminal din anul şcolar 1896-1897, care prevedea 5 ore de exegeză (pentru anul scolastic anterior, 1894-1895, erau prevăzute doar două ore de limba ebraică predate de pr. rector Wiercinski)[11].

Prea multe amănunte despre studiul concret al Bibliei nu se pot oferi, deoarece lipsesc documente detaliate referitoare la cuprinsul programelor analitice pentru perioada 1886-1903. Cu multă probabilitate, modelul de studii era asemănător cu cel din alte seminarii din lume, unde activau iezuiţii. Prima programă analitică mai extinsă există doar din anul academic

[11] A. Despinescu, „Diarium (1891-1896)", *Buletin Istoric* 7 (2006) 37.

1904-1905 (o programă elaborată pentru a fi trimisă şi la Ministerul Cultelor). Sfintei Scripturi îi erau dedicate patru ore pe săptămână în cadrul studiilor teologice[12]. Cât priveşte manualele după care se preda, s-ar putea presupune că erau folosite cele existente şi în alte seminarii din Polonia sau Franţa conduse de părinţii iezuiţi[13]. Privitor la specificul pregătirii, se observă tendinţele apologetice, apărarea superiorităţii şi divinităţii religiei creştine.

Un alt aspect ce se poate constata era dorinţa unei formări integrale. Dincolo de aspectul intelectual, se insista mult pe formarea umană, pastorală, liturgică şi spirituală a seminariştilor, aşa cum reiese din cronica Seminarului acelei epoci. Legat strict de sfera biblică, o întrebare care ar merita să fie aprofundată e legată de modul cum a fost receptată enciclica „Providentissimus Deus" la Iaşi.

O a doua fază a fost perioada când Seminarul era sub conducerea preoţilor diecezani (1907-1930), clădirea fiind mutată pe Copou. Referitor la studiile biblice, formarea intelectuală cuprindea patru ore de Scriptură. Programa din anul 1933 conţinea o oră de ebraică, două ore dedicate istoriei biblice şi trei ore de introducere în Scriptură. La nivel de pregătire generală, se poate vedea o accentuare a ştiinţelor umane, probabil şi din dorinţa de a face mai bine faţă provocărilor ce veneau din partea modernismului.

Într-o a treia fază, după anul 1939, sfintei Scripturi i s-a acordat mai mult spaţiu. Biblia era studiată încă din primul an de filozofie: introducere în Sfânta Scriptură. Mai apoi, în cadrul teologiei fundamentale se aprofunda şi raportul dintre Scriptură, Tradiţie şi Magisteriul Bisericii. Ulterior, pe parcursul studiilor teologice (pe durata a trei ani), studenţii trebuiau să-şi însuşească o bună ştiinţă biblică.

În ceea ce priveşte modalitatea de abordare, cu multă probabilitate, şi pentru spaţiul românesc Scriptura era redusă la starea de carte de unde se extrăgeau argumentele sau probele pentru a susţine afirmaţiile dogmatice. Aceasta era o practică destul de răspândită în Biserica Catolică după Reforma protestantă.

În a patra etapă, după anul 1956, programa analitică cuprindea trei ore de exegeză pe săptămână, în cadrul cărora se studiau: Geneza, mesianismul şi profeţii, Evanghelia după sfântul Matei şi aspecte despre viaţa şi scrisorile sfântului Paul[14]. În anii I, II şi III, curriculum-ul formativ includea două ore de introducere în Sfânta Scriptură.

---

[12] Cf. A. MORARU, *Pregătirea intelectuală a preoţilor în Seminarul Catolic din Iaşi*, ms., Iaşi 1998, 54.

[13] O insistenţă aparte era asupra studiului limbilor străine clasice (greaca, latina) şi moderne (germana, franceza).

[14] Cf. A. MORARU, *Pregătirea intelectuală a preoţilor în Seminarul Catolic din Iaşi*, 55.

După anul 1990 programa analitică a introdus patru ore de exegeză săptămânale, pe parcursul a patru ani de teologie. În anii de filozofie există cursuri de introducere generală în Sfânta Scriptură (anul I) şi introducere specială la Vechiul şi Noul Testament (anul II). Cursurile despre Biblie se străduiesc să acopere toate sectoarele literaturii biblice, fie din VT, fie din NT. Totuşi, o lipsă ar fi limitarea de multe ori doar la o carte biblică din fiecare grup: Geneza pentru Pentateuh, Isaia pentru profeţi, Scrisoarea către Galateni pentru literatura paulină etc. Ar fi de dorit, de aceea, o tratare mai profundă a fiecărui grup de cărţi biblice vetero sau neotestamentare.

2.2. Cursuri biblice şi profesori

Referindu-ne la *profesorii* care au fost puncte de referinţă pentru studiile biblice în Seminarul din Iaşi, am putea face următoarele observaţii:

Pentru perioada iniţială, anii 1886-1939, din documentele ce ne stau la îndemână, nu se cunosc prea multe nume de profesori desemnaţi să predea ştiinţele biblice.

Unul dintre cei mai reprezentativi dascăli ai ştiinţei biblice a fost Gaspar Bachmeier. A studiat la Tübingen, cunoscut centru teologic, unde şi-a susţinut şi doctoratul. În anul 1934 a fost hirotonit preot la Strasbourg. În anul 1939, după plecarea iezuiţilor, era deja profesor de Biblie la Iaşi, unde ţinea şi un curs despre introducere în Sfânta Scriptură (1939-1948). După descrierea celor care l-au cunoscut, era o persoană pregătită, competentă în domeniul său. De asemenea, s-a dovedit deschis pentru promovarea transformărilor voite de Conciliul al II-lea din Vatican.

După anul 1956, care coincide cu transferarea Seminarului de la Alba-Iulia la Iaşi, pr. Gaspar Bachmeier a reluat catedra de Sfânta Scriptură, predând exegeza până în anul 1971.

O contribuţie semnificativă a avut pr. Eduard Sechel. Între anii 1972-1981 a predat cursuri de exegeză şi a realizat unele suporturi de curs, dintre care se pot aminti: „Introducere specială în VT-1975”; „Introducere specială în NT”; „Geneza - 1977”.

Un alt profesor reprezentativ pentru sectorul biblic este pr. Vladimir Petercă. La început (1969-1971), a fost asistentul părintelui Bachmeier. Ulterior a fost trimis la studii. Întors de la Roma, va preda ştiinţele biblice. A realizat suporturi de curs pentru studenţi, a publicat cărţi („De la Abraham la Iosua”, „Itinerar tainic”, „Regele Solomon în Biblia ebraică şi în cea greacă”, „Mesianismul în Biblie” etc.) şi articole în reviste de specialitate, revigorând ştiinţa biblică locală. La aceeaşi catedră de ştiinţe biblice a activat şi pr. Anton Ghiurcă, care a predat „Introducere generală şi specială în Sfânta Scriptură” (1985-2010).

O dată cu evenimentele din 1989, ştiinţa biblică la nivelul Diecezei de Iaşi s-a înnoit cu alţi doi profesori: pr. Budău Anton şi pr. Bulai Alois. Cei doi au fost trimişi la studii (Institutul Pontifical Biblic din Roma) cu o pre-înţelegere, aceea de a se pregăti pentru traducerea Bibliei în limba română. Proiectul a început după întoarcerea acestora şi a continuat într-un ritm destul de bun. Moartea prematură a părintelui Anton Budău însă a făcut ca traducerea să fie încetinită. Ulterior, după eforturi, se ajunge la publicarea traducerii Noului Testament în limba română, un eveniment deosebit de important pentru spaţiul catolic românesc, celebrat în anul 2001.

Pr. Budău Anton a elaborat mai multe suporturi de curs, în general traduceri sau adaptări; toate respectă un standard al ştiinţei biblice şi sunt actualizate după ultimele cuceriri ale exegezei Sfintei Scripturi.

Pr. Bulai Alois, întors de la studii, s-a ocupat de predarea materiilor biblice (şi nu numai) şi a lucrat la traducerea Noului Testament. A realizat, la rândul său, suporturi de curs în care se remarcă o minuţioasă analiză exegetică.

În perioada 1999-2004, la catedra de ştiinţe biblice a fost asociat şi pr. Iulian Faraoanu. Acesta a predat cursuri de exegeză a Noului Testament.

Din anul 2003, la catedra de Biblie a susţinut cursuri şi pr. Iosif Antili, autor a numeroase suporturi de curs. Prin acestea, precum şi prin activitatea de predare, a insistat asupra respectării şi promovării unui standard de rigoare ştiinţifică biblică.

În prezent, ştiinţele biblice în Seminarul Catolic din Iaşi sunt transmise de patru profesori: pr. Alois Bulai, pr. Iulian Faraoanu, pr. Tarciziu-Hristofor Şerban şi pr. Eduard Patraşcu.

Actualmente se lucrează intens la traducerea VT, activitate de care se ocupă în mod direct pr. Alois Bulai şi pr. Eduard Patraşcu. Se preconizează ca în scurt timp să vadă lumina tiparului prima Biblie în traducerea românească pentru catolici.

În paralel, se continuă predarea cursurilor biblice folosind materiale şi instrumente ştiinţifice şi actualizate. În momentul de faţă, Sfânta Scriptură este bine reprezentată în cadrul studiilor filosofice şi teologice, ocupând un loc de prim rang. După introducerile generală şi specială în Biblie, cursuri specifice ciclului filosofic, există opt semestre dedicate studierii cărţilor biblice din VT şi NT în ciclul teologic. De remarcat şi pluralitatea orientării biblice a profesorilor. Astăzi, există profesori pregătiţi în Sfânta Scriptură la Institutul Pontifical Biblic (pr. Bulai Alois şi pr. Eduard Patraşcu), în teologie biblică la Roma (pr. Iulian Faraoanu) sau în ştiinţe biblice la Paris (pr. Hristofor-Tarciziu Şerban). Toate eforturile sunt îndreptate pentru a-l face cunoscut mai bine pe Cristos, centrul Scripturilor, Cuvântul făcut trup pentru noi, oamenii, şi pentru a noastră mântuire.

Concluzii

O primă concluzie este efortul de aliniere a Seminarului la tradiţia Bisericii universale. Încă de la început, Seminarul a fost încredinţat iezuiţilor, care aveau experienţă în domeniul educaţiei şi al formării. Programele de studiu erau asemănătoare cu cele în uz în alte seminarii din Occident. La nivel de studii teologice, dată fiind şi lipsa profesorilor, mulţi teologi erau trimişi în străinătate la Roma, Strasbourg etc. Aici beneficiau de o pregătire temeinică şi îşi însuşeau mai bine spiritul Bisericii universale.

O a doua concluzie se referă la relativa întârziere cu care ajungeau informaţiile şi noutăţile dinspre Occidentul creştin spre România. Enciclicele papilor referitoare la interpretarea şi studiul Bibliei în Seminar şi în afara acestuia au avut efecte mai întârziate în aceste zone din diverse motive. De asemenea, documentele Conciliului au fost făcute cunoscute şi aplicate mai târziu şi mai greu în teritoriile româneşti, lucru datorat şi blocării relaţiilor cu Roma, impusă de regimul comunist.

La nivel de evaluare, din punct de vedere negativ, ar trebui semnalată lipsa unor studii profunde sau originale în domeniul Scripturii. Adesea au fost traduceri sau adaptări de materiale din producţiile biblice din Occident. O activitate mai creativă ar putea fi un deziderat de realizat pentru viitor.

La nivel pozitiv, în ciuda tuturor dificultăţilor, reiese un efort constant de a realiza o formare cât mai bună, în spiritul Bisericii Catolice. Episcopii împreună cu responsabilii formării s-au străduit şi se străduiesc să modeleze preoţi buni, culţi şi sfinţi, după inima Mântuitorului.

La final, rămân de subliniat importanţa şi perena valabilitate a citirii, studierii şi interpretării corecte a Bibliei, Cuvântul vieţii şi al mântuirii.

Bibliografie

BENEDICT AL XVI-LEA, *Verbum Domini*, Presa Bună, Iaşi 2010.
COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Interpretarea Bibliei în Biserică*, ARCB, Bucureşti 1995.
DESPINESCU A., „Diarium (1891-1896)”, *Buletin Istoric* 7 (2006), 31-59.
FARAOANU I., *Biblia, cuvânt divin şi uman*, Sapientia, Iaşi 2011.
LACONI M. (ed.), *Vangeli sinottici e Atti degli Apostoli*, Elle Di Ci, Leumann 1994.
MORARU A., *Seminarul Catolic din Iaşi*, Iaşi 1996.
_________, *Pregătirea intelectuală în Seminarul Catolic din Iaşi*, Iaşi 1998.
_________, *1886-29 septembrie 2009. 125 de ani de la înfiinţarea Seminarului Catolic din Iaşi*, Presa Bună, Iaşi 2011.
PERCĂ A., ed., *Ca toţi să fie una*, Sapientia, Iaşi 2010.